

نور ك پوردى

ناشرى : نور ك پوردى .
مدبرى : محمد امين .

۲۹ تشرين تانى ۱۳۲۸

۲ جلد

صافى ۴

تورکلر بر روح ملی آریورلر

(باشی ۲۱ نجی صابیده)

آلفره فوییه ده دیورکه :

فرانسه ، بعضی انسانیتچی فکرلره اطاعت ایده رک ، ایتالیا قراللفنک تشکله یارديم ایتدی و پسمارک ایشی قولایلاشدیردی . بوسورتله باشمه ایکی بویوک دشمن چیقاردی . بونلر ، انسانیتچی فکرلرک مؤلم نتیجه لریدر . فرانسه نك برچوق عصردن بری بوتون فلاکتلی بوندن ایلریه کلیور .

دیگر بر یرده ده :

انسانلرک اخوتنه دائر صاف خیاللر ، ملتلرک چارپشمه لرینک احضار ایتدیکی وحشی رقابتلره قارشى فرانسزلرک کوزلرینی قاپادی . آرز جوق قیصقانچ اولان ملتجیلکلرینی محافظه ، تأسیس و یا توسیع ایله مک ایچون « انسانیتچیلک » مزى بزه براققدن باشقه برشی ایسته مه ی ایتالیا یه ، آلمانیا یه ، بوتون ملتله آلداندق ، برقاچ دفعه فرانسه نك مقدارتی تهلکه یه قویان حسیات سیاستی ، ملی منفعت سیاستی طرفندن حقیقت ساحه سنده مغلوب ایلمه لی ایدی .

ایشته انسانیتچی خولیالره دائر زمانمزک فکر استادلری بویله سوبیلورلر . خصوصیه ملتلرک اخوتی اولطه سی ، عثمانلی تورکلرینه پک فلاکتلی اولاجقدر . تورک ملتک یالکزدشمنلری وار ، هیچ بر دایانه جق یری یوق . قوتی ، کندی کندنده در . کنج مجددلرک دیدکلرینه کوره ، مغفل و مضر برعالمجیلک Cosmopolitisme ک حاملی ، اجتماعی طاغیلمه وانضباطسزلنک مؤثر برقوتی اولان فارماصونلق پروپاغاندا سی آلتنده حلول ایتک اوزره بولونان آلمانیچی نفوذلردن فکرلری محافظه ایله مک زمانیدر .

دیورلرک ، بوتون ملی عشق حسنی تخریب و وطنپرورلک اقومنه مرانی برحرب اعلان ایدن فارماصونلق مؤسسہ سی ، تورکیه نك مقاومتی قیرمق ، عارسز و اصولی ایشله تیچیلک exploitation . متعلق عصرلق تشبیلرینی ده ا اینی تأمن ایتک ایچون ، بین المللیت internationalisme ، رادیکاللق و حتی رهبان علیه دارلنی anticlericalisme کبی مسدلکلری ایسته یه رک نشر ایدن

آوروپا حكومتلرينك آئندە براسارت آلتيدر . تام عثمانليق دنيلن انسانيتجي خياله ده خفين برقلب ايله وداع ايتك لازمدر ، مشترك ياشامق خصوصندەكى عزملرى ، بيتشيك بركل حالندە بولونمى قبول ايتمين قومدارله بر وتقسيم قبول ايتمز برملت تشكىلى ، قولاي قولاي ادعا اولوناماز .

اويله ايسه ، قهر اولسون طائىر انسانيتچىلك ، قورقاق بين المليت ، مرانى فارماصونلق ! وطن وملت ! ايشته يكي حياتك شعار devise [*] ي بودر .
هرشى وطن ايچون !

بوعرف وعادت اصلا حجيلرى (لوانتن Levantin) جيلكى بويوك بر - شدتله مؤاخذه ايديورلر . آوروپاك اقوملارى ، سى اسوللرني ، صنعتلرني قبولى توسيه ايدورلر ، لكن آوروپاك بوتون مایمونلقلرني نفرتله قارشيلورلر . مؤسسەلرى ، عمومى روح esprit public ي يكيلشديرمك موافقدر ؛ لکن اوللرى عينيله آلمق قطعياً اولاماز . بوكنجار ، اسكى عادتارك معقول برصورتندە انكشافى و تعاليسى طرفچيسيدرلر . « انكليزلر ، اسوجيلر كى بزده بدنى حركتلره آليشالم ، لکن بديچىلك ، پهلوانلق ياپالم . بوتون اسكى عثمانلى شاعرلرينك ظفر نامەلرندە ترنم ايتدكارى قهرمانلق وفداكارلغك آنالرمزدهكى مزيتلرني احيا ايدەلم . سلامتمز بورادەدر . معظم دولتلرله بالقان حكومتلرى بزى محو ايتمكه يمىنلیدرلر . ياشامق ايستيورسەق ، بزى كوزەتلەين او بورجه اشتهاره مقاومت ايتك ايستيورسەق تورك ، يعنى شجيع و متين عسکر اولالم .» ديورلر .

كله جك نسلر ، خلاصجي فضيلتلرى عائله قوجاغندە ياپاچقلردر . قاديني تربيه جي وظيفه سنه حاضر لاق ، اونى كندى نظرلرندە بوكسلتمك ، اوکا فائدهلى برياسكى و آتشلى وطنچىلق حسى تلقين ايتك ، ايشته يكي مكتبك پروگرامك اساسلى نقطه سى بودر .

يوقاريدن برى كورمش اولديغمز وجه ايله ، يكي حيات ، ترقى و نكامل

[*] devise كله سنى (شعار) ديه ترجمه ايدن سابق مبعوثلردن محترم معلمز

جودى افندى حضرتلريدر .

اقتصاد principle ی ایله ملی عنعنه‌لری بربریه تالیف ایدیور . ترقی طرفچیسیدر ،
 بوندن دولای متفکرلرک مساونتته مظهر اولیور ؛ عنعنه‌جیدر ، بونک ایچون
 خلقت متدنی عنصرلرینک توجهنی ، هیچ اولمازسه بی طرفلغنی قازانیور .
 بوتون تورک محیطلرنده کی سریع موفقیتی بوندن ایلری به کلیور .

۹

تورکلر ، نهایت ملی برروح بولدیلر . اونلرک تدقیق و تجر به لرینک ساحه‌سی ،
 طارلا شوق کیتمشدر . بدایتده ، دین ، عرق و دیل فرقی کوزه تمکسزین بوتون
 عنصرلری عثمانلیقله احاطه ایتدکن صوکر اسلام اتحادجیلغنی panislamisme
 ایله قوتله‌نن مسلمان عثمانلیقله یالکز مسلمان اهالی بی احاطه ایتمشدر ؛ و نهایت ،
 ده‌ها زیاده کوچوله‌رک ، « تورک یوردی » نک تورک اتحادجیلغنی panturquisme نه
 دایانه‌رق ، تورکچیلک turquime ده قرار قیلیمغه مجبور اولمشدر .

بوندن صوکر تورکچیلک قاصیرغیسی بوتون عثمانلی تورکلرینی - سوروب
 کوتوریور . آرتق اوکا مقاومت اولونمبور . اک بوبوک رتبه‌لردن اک کوچوکنه
 قدر مأمورلر ، دولت آدم‌لری ، زنکین بکلر ، مکتب طلبه‌سی ، مملکتده
 بولونان ، دوشون و ایشله‌ن هر فرد (یکی حیات) ک مقصدینه جلب اولونمشدر .
 شه‌سز ، شیمدی به قدر یالکز ممتاز قسم ، متفکرلر آلائی الده ایدیله بیلمشدر .
 عوام کتله‌سی هنوز اوزاق و قیدسز کورونیور . بو حرکت ساقبلرینک
 عسکرسز برارکان حرب هیاتی کی اولدینی سوپله‌ندی . لکن برارکان حرب
 هیاتی وجوده کتیرمک بیله چوق برایش یایمقد . قادرولرک دولماسی کجیکمه‌یه -
 جکدر . خلق ، مکتبلر ، جمعیتلر ، غزته‌لر ، رساله‌لر و قونفهرانس‌لرله یاواش
 یاواش الده ایدیله جکدر . مملکتک هر طرفده متعدد هیاتلر تشکل ایتدی .
 بونلرک هنوز بربرلیله رابطهلری یوق ، فعالیتلری آراسنده تماس و بوتونلک
 ensemble بولونمبور . فقط طوپلامه و دوزکونلک ایشی آرزمانده وجوده
 کله جکدر . عوامه مخصوص اشریات چوخالیور ؛ هرکون ، دوامی یکی بررساله ؛
 هرکون برقاج نسخه صاتیلان بر کتاب چیقیور . آچورا ایله آظیف ، بوتون
 غزته‌لر طرفدن بوبوک کورواتیلرله نشر ایدیلن پروپاغاندا قونفهرانس‌لری

ويريورلر . توركلرك اقتصادى ترقىلارى ايچون تجارى جمعيتلر ، شركتلر ،
 بويوك موفقيتلر تامين ايدمه مەككە برابر ، هان هر طرفده تشكىل ايدىيور .
 استانبولده دكرلى بر (اورتوبه ديست) اولان سليم سىرى ايله آنغلو-ساقسونلرى
 بك جوق تقدير ايدن دوكتور رضا توفيق طرفندن اداره اولونان منتظم برهيات
 مى بر زمناستيق اصولك تمللرىنى آتيور . تاريخ ، فلسفه ، ادبيات يكي
 فكرلرك تاثيرى آلتنده دقتە شايدان سورتده بوكسليور . وقتيله اوبوقلايان
 و اويوشان عثمانلى عالنده فكرى ، اقتصادى واجتماعى منم بر فعاليت كورونيور .
 يكي حيات تمثيلجى تملللردن محروم اولمقله برابر ، ياواش ياواش ، توركيه نك
 آيرى آيرى عرقدن اولان مسلمانلرى ده قازانيور . كوجه كردلر ، مطيع
 اولمايان لازلر ، عثمانلى آوروپاسنك دينلرى قوى اولان مسلمانلاشمش اولاح ،
 روم و بلغارلرى ، تورك مشترك وجدانى قوتلنمكده دوام ايتدكجه ، آرزمانده
 تمل ايدمه جكلردر . بو اهاالينك ، كندلر نجه معلوم بر ماضيلارى ، معرفتلىرى
 وممتاز بر قسملرى يوقدر . ذاتاً كندلرى چيغيرندن چيقمش اولان توركلر ،
 شيعدى به قدر ، اوللرى تمثيله تشبث ايتمديلر . موجوديتلرىنك متفرق اولدينى
 شەرلرده ، بو تورك اولمايان مسلمانلر ، ممالكتلردن آيرلمش و مأمور ياخود
 تيجار اولمش آرناوودلر كى ، بوتون بوتون فاتحلك سحيه نى طاقينيور ،
 لسانلرى ، عادتلرى بر اقيورلر . اوللرى توركلردن آيرد ايتك ممكن دكلدر .
 لكن ، كويلرده ، كويلو بوندن مصون قالمشدر . بونكله برابر ، تورك نفوذينه
 قارشى مقاومت ايدمه مز . آرزوسيله حكومتك مكتبلىرىنى قبول ايدر و عثمانلى
 مليتجى حر كتنه اشتراك ايله ر .

بو اصغر يتلرك قيمتى اهامال ايديله مز . اوچ ميليون نفوسدن زياده در .
 بوتون عثمانلى مملكتنده آنجق سىكز ميليون مقدارنده بولونان توركلر ايچون
 بوكيت خيلى بر شيدر . [*]

لكن توركچىلك ، سعينده كى امتدادى ، ثباتيله كندى كندىنى قبول
 ايتديره بيله جكمى ؟ شرقده بولونمايان شى ، تعميق فكرى ، ثبات و ايشده
 [*] بز ، عثمانلى توركلرىنك اون ايكي ميليونى متجاوز اولدينى ادعا ايدمه جكر . فقط
 ادعاضى اثبات ايچون ، مع الناسف ، المزده دوعرو بر ايستاتىستيق بولونمور .

اصولدر . تصورلر اورتیه قونولور ، فقط نباتسزلقدن دولای پک آزی وجوده کتیر یایور . فضله اولارق ، تورک ملتجیلکی ، عثمانیلرک مملکت داخلنده داغنیق بولونمالری کبی پک بویوک برکوکچلکده اوغریور . اولدجه اهمیتی طولولقلره یالکز آناتولیده تصادف اولونیور ؛ لکن آناتولی یکی فکرلرله اک آز نصیلنمش برقطعهدر . اوراده مکتبلر پک نادر در ؛ غزتهر اوقونماز . اوراده هیچ بر فکری مقصد یوقدر . یکی حیات نفوذینک اورایه کیره بیلیمسی ایچون اوزون سنه لر لازمدر . عجبا برکون بونفوذ اورایه کیره جکمیدر ؟ بو سوال وارد اولایلیر . بونکه برابر حکومت ، اصلا حیلرک پروپاگاندا سنی ای برکوزله تعقیب ایدر کبی کورونیور . اتحاد وترقی جمعیتی ، ظاهرده احتیاطلی بولونیور . پک زیاده ملی اقنوملری قبول ایتمکه ، اسلام اتحادجیسی اولان عوام ایله ، معاوتی کندیسنجه پک لازم اولان تورکک غیری اهالی یی غیب ایده جکدی . لکن کیزلی توجهلری ایله حقیقی یاردیمچی ، محرم اولقله برابر ، ملی تجدد سائقلرینه ابراز ایدیور . اک نفوذلی اعضاسندن دیار بکرلی ضیابک ، قفقاسیه لی دوقتور حسنی [*] و دوقتور ناظم تورکچیلکک اک مطمئن ایلری کلنلرنددر . آرانوودلرک ، عربلرک هرکون دها زیاده تبارز ایدن فردجی Particulariste تمایللری اوکنده آچیقدن آجیغه وضعیت آلق ضروری اولاجقدر . او وقت تورکچیلک حسی ، عقیم قالمش اولان عثمانیلاشمه نک بوسبوتون یرینی طوتاجق و داخلی سیاستک باشلیجه عاملی اولاجقدر .

حاکم ایله محکوم قوملر آراسنده کی مجادله او وقت چتینله شه جکدر . بونکه برابر ، تورکچیلک حرکتک مفرط ملتبیجی Chauviniste بر سیر ابراز ایتدیکنی سوله ملک لازمدر . چونکه عوامدن ظهور ایتیور . غرب فیلسوفلریله ، تکاملجی اقنوملرله بسلنمش تمامیه فکری و ناجلیتیجی aristocratique بر منبعدن جیقیور . هدفی سیاسی دکدر ، بوتون مملکته حاکمیتی قبول ایتد- یرمکه میلی یوقدر . سائقلری (ابن وقت Maître de l'heure) دکدرلر ؛ دولت مأموریتنده بولونیورلر . بونلر ، اصولی بر صورتده چالیشدیریلان

[*] دوقتور حسین زاده علی پک اولاجق .

ایشجیلر دکلدلرلر . تورکک اجتماعی حالتک کوستردیکی مکدر منظره اوکنده ،
اونلردن هربری ، کوکلی یارالی ، اختیاری و بوتون شخصی برتائیره طوتوله رق ،
عرقک اوزرینه دوشمکه حاضرلارنان خرابیت و اولومه قارشى قویغنه چالیشیور .
ملیتجی فکرلرنده بدرجهیه قدر نظر وسعتی ده کوسترییورلر . کنجیلردن
برینک ، بوصوک کونلرده انتشار ایدن ویک زیاده ساتیلان (تورک قلبی) نامنده ،
حکایه لردن متشکل مجموعه سی ، همان هر تحقیقه سنده شعار اولارق شو جمله بی
تکرار ایدیور : (تورک قال و اولمایانلری سو .) کتابک قهرمانلری ایچنده
قصاباریان (ارمنی) ، خریستاکى (روم) ، ساموئل (یهودی) اسملری طاشییان
عثمانلی اردوسی جنراللری کورولیور . دیگر قوملر ، بوصافلق و خبرخواهلق
تأمینلرینه رغماً قورقورلری کیزله میورلر . بوحرکتک کندیبلرینه قارشى مستقبل
بر تعصب نهیدیلری ، چکر دکنده کیزله یوب کیزله مدیکنى کندی کندیبلرینه
صورییورلر

مملکتک تورک اولمایان عنصرلری ناصل دوشونورلرسه دوشونسونلر
تورکچیلک حسی مشروعدر . دوکوشمکی و اولمکی بیلن عثمانلی قومی ، حیاته
مشتاقدر . وقتيله ایکنجی سلطان محمود زماننده تشبث ایدیلن تجدد ایشی
بتیرمک ایستیور . ییلدیز مستبدلری تخیلرندن ایندیردکن سوکرا ، برملت
اولغه چالیشیور . سیاسی انقلابندن سوکرا اجتماعی انقلابی وجوده کتیرمک
ایستیور .

ایش آغیر و مشکلیجه ، مانعلرله دولودر . لکن یکی حیاتک ایشجیلری
بوتون مانعلری اقتحام اتمکه قرار ویرمش کورونیورلر .

یکی فلسفه دییورکه :

« آتالرمزک ظفرلی تاریخلرندن ملهم اولاجغز ، اسکی قومزک بوتون
عظمتی ، بوتون حشمتی احیا ایده چکیز . و تورکک دکرندن برشی ضایع
ایتمدکنى ، حالا بروحی ، ملی بر ضروری اولدیغنى عالمه اثبات ایده چکیز .
عرقز ، فضیلتلری و شرفیله یاشایاجقدر . واکر بز موفق اولامازساق ، خلفلرمز

مفكوره مزى وجوده كتيره بيله جكلردر . بزكچى ودرمانسز . لكن عرق
ابدی و قادر در .

محررى : ب . ريزال

مترجمى : ت . ی .

موسيو (ب . ريزال) ك اوزون مقاله سى بوراده بيتيور . مقاله نك بعضى نقطه لرنده
آي آكلاشيلا ماش فكرلى كنى بر صورتده تصوير ايدييور . بو مهم جربانه يابانجى
اولماديغمز ايچون كله جك نسخه دن اعتباراً يكي حيات ويكي لسان مسأله سنك حقيقتى و
موسيو ريزال كاش تلى و تصوير ايتديكى نقطه لرى كوستر مك املنده يز .

ت . ی .

آنادولو دويغولرندن

بن شوكا قائم كه عثمانلىق اك بويوك قوتى . بوتون فلاكتار قارشيسنده
نه گيلمه ين متانتنى ناسل كه يگلمز تورك روخندن آليورسه ، فلاكتلرينك
همان چوغنى - ديه جكم - روخنى صاران ، كه ميرمن ، لكن تشكر اولنور كه
هنوز محو ايده ميهن خرافاتندن آليور . بر آرز تاريخ اوقويانلر پك ابي بيليرلر كه
توركلك ، بالخاصه سلجوق و عثمانلى توركلرى بيك ييل اول بورالرده يوقديلر ؛
تورانده ايديلر . اسلاميتك ظهوريله عربلر ك ايرانه استيلا واستقلالنه نهايت
ويرد كدن صوكره در كه توركلر بوحوالى يه كلديلر . آسيياي عصرلرجه آلت
نوست ايدن بودوغرى و ارلك انسانلرى بوراده - آنادولو وروم ايلي ده -
منقرض اولمش اوچ بويوك اجتماعى هيئتك انقاضى بكليوردى : ايران ، اسلام ،
ييزانس . توركلر بونلر ك مملكه تارينه صاحب اولمقله برابر پك يازيق كه اونلرى
مستوليلر ك آياقلىر آتنده براقان اجتماعى و اخلاقى خسته لقارينده وارث
اولديلر : جنكاور روحلرى يموشادى ؛ آسيابوزقيرلرينك ، آلتاي داغلرينك